

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an	200 Lei
Pe jumătate	100 Lei
Pe un sfert	50 Lei
La străinătate	500 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3—1933.
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME
conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Cheia belșugului e plugăria

Avem pământ mult și roditor. Acest pământ este în mâinile sâtenilor. El îl lucrează. El are cea mai frumoasă meserie: plugăria. Aceasta este cheia belșugului. Cine are pământ, are de toate: hrană, îmbrăcăminte și parale.

Pământul trebuie bine lucrat, numai așa rodește din belșug. Dacă e numai sgârțiat slăbește și îl năpădesc buruienile rele.

Buruienile sunt pacostea plugăriei și unde s'au înstăpânit, distrug semănăturile fără milă. De aceea, plugul să brăzdeze adânc pământul și să scoată toate rădăcinile buruienilor.

Într-o arătură adâncă și bine curățită, semănăturile se dezvoltă și rodesc îmbelșugat.

Japonia are pământ pletros și sărac, totuși iscusința sâtenilor i-a făcut bun și roditor, ca o grădina.

Acelaș lucru trebuie să-l facem și noi. E timpul însămânțărilor de toamnă. Să semănăm totdeauna la timp și în arătură bună. Semănăturile la timp asigură jumătate din recoltă.

Sămânța să fie aleasă: triorată și sulfată. Numai din această samântă se poate culege roada bună.

În Germania, un hectar de pământ, bine lucrat și semănat cu grâu ales, dă până la 1800 kilograme, iar în Danemarca dă chiar și peste 3000 kgr.

Pământul nostru încă dă această recoltă. Dacă îl îngrijim bine, când îl cerem socoteală, te ne-a produs, rămânem uimiți de ce este în stare să ne dea.

Pentru lucrarea bună a pământului, ne trebuie vite bune. Creșterea vitelor e strâns legată de ogor. Nicăci nu se poate închipui gospodăria fără vite.

În țările străine, mai luminate, podoaba vitelor o formează vitele. Ele sunt izvorul necesar de venituri, care aduce îndestulare și belșug în orice gospodărie.

Podoaba satelor noastre o formează tot vitele. Gândul cel dintâi al oricărui plugar trebuie să fie grija pentru vite. Să fim numai vite de neam bun și pe acestea să nu le împovăreze peste puterile lor. Să le dea adăpost potrivit și să le hrănească bine. Un grajd curat și caldușos pentru vite e ca și o casă pentru oameni.

Nutreț bun poate avea fiecare plugar, semănând plante de nutreț. Ministerul Agriculturii face mari înlesniri plugarilor care vreau să-și câștige sămânța de plante de nutreț. Din tot pământul arător din țară, cel puțin un sfert ar trebui să fie sămănat cu plante de nutreț.

Mat ales lucerna să nu lipsească de pe moșla nici unul plugar. Se și zice că deșteptăciunea unul plugar se măsoară cu suprafața de lucernă sămănată. Fiecare plugar să aibă pe-tecul său de lucernă și atunci va avea și vite frumoase și arături bune.

Belșugul și bunăstarea unul plugar începe dela lotul sămănat cu lucernă.

Pentru dobândirea acestui belșug, trebuie să lucreze fiecare plugar.

Toți sunt astăzi mobilizați, unii în războiul de nimicire a părjolului comunist, iar alții acasă pentru lucrările plugărești. Nu-l lertat să rămână nici o pârloagă nelucrată.

Bunăstarea de-acasă va ajuta izbânda deplină a celor plecați la luptă pentru reîn-tregirea țării.

Ion Popu-Câmpeanu

Când și cum se vor deschide școlile din Blaj

După ce Institutul Recunoștinții a fost rechiziționat pentru spital militar, iară celelalte școli de către armată, școlile din Blaj nu s'au putut deschide la 1 Septembrie, cum ar fi trebuit.

Cele 3 școli de fete și internatul școlilor de fete, care erau așezate în Institutul Recunoștinței, vor funcționa dupăcum urmează:

Internatul Liceului Teoretic de fete va funcționa în localul Internatului Liceului Comercial de băieți.

Internatul Liceului Comercial de fete va funcționa în zidirea Școlii Urbane de gospodărie gr. I.

Internatul Școlii Normale de fete va funcționa în localul Liceului Comercial de băieți.

Internatul Liceului Comercial de băieți va sta împreună cu Internatul Școlii Normale de băieți.

Liceul Teoretic de fete și Liceul Comercial de fete va ține lecțiile în localul Liceului Teoretic de băieți, și anume alternativ: înainte de amiază vor funcționa cele 16 clase ale Liceului Teoretic de băieți, iar după amiază cele 8 clase ale Liceului Teoretic de fete cu cele 8 clase ale Liceului Comercial de fete.

Liceul Comercial de băieți va ține lecțiile în Internatul Vancean de băieți, iară Școala de Ucenici Industriali și Comerciali în localul Academiei Teologice.

Pentru elevii, care nu au încăput în internate și care sunt nevoiți a lucra pe la gazde,

se va deschide una sau două popote la Seminarul Teologic și la Internatul Vancea de băieți, ca să nu le ceară prea mult gazdele.

Toate acestea s'au hotărât într-o conferință comună a directorilor școlilor și internatelor din Blaj, la care au luat parte și referenții consistoriali și pe care a prezidat o însuși I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, în după amiaza zilei de 18 Septembrie.

Școlile se vor deschide la începutul lui Octombrie. Direcțiunile vor da de știre prin gazete ziua deschiderii.

I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu între răniți

Vineri, 19 Septembrie, după amiază, I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcop de Oradea și administrator apostolic al Arhidiecezei române unite de Alba Iulia și Făgăraș, a plecat, însoțit de dl. Sa Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitolului și vicar general, de Păr. Eugen Ciungan directorul Cancelariei Mitropolitane și de Păr. Dr. Alexandru Todea, secretar mitropolitan, la Institutul Recunoștinței, ca să viziteze pe răniții din războiu așezați acolo.

I. P. S. Sa a fost așteptat de întreg personalul spitalului în ușa Institutului Recunoștinței și apoi condus pe la toate paturile și a vorbit cu fiecare rănit. Pe unul fiecare l-a întrebat, de unde este, ce familie are, unde a fost rănit, cum se simțește. Către fiecare a avut câte un cuvânt de mângâiere, câte o binecuvântare arhierescă și părintească și fiecareia i-a cinstit câte o icoană sfântă, iară ofițerilor câte o medalie.

Toți răniții au fost foarte mângâiași de această vizită înaltă, iar pe urmă I. P. S. Sa a dăruit 10.000 Lei spitalului pentru medicamente.

Transnistria Țara dintre Nistru și Bug este pământ românesc

Despre țara aceasta s'a vorbit puțin până acum. S'a spus doar atât, că granițele vechi ale României, și la Apus și la Răsărit, nu închid în ele pe toți Românii; că dincolo, peste apele turburi ale Nistrului, până la Bug și chiar la Nipru, mai sunt încă platuri românești, bogate platuri moldovenești, cu fântâni răcoroase la răspântii de drumuri și cu Români pașnici și primitori.

Țara aceasta a fost numită de oamenii învâțați Transnistria, adică țara de peste Nistru. În cărțile vechi și în hârtiile și scrisorile rămase din bătrâni se spune că pământul dintre Nistru și Bug a fost pământ românesc.

Unii învățați au spus ch'ar că fără aceasta este pe dreptul o moștenire românească, rămasă dela strămoșii noștri, Dacii și Romanii, așa cum moștenire românească rămasă din bătrâni sunt și celelalte provincii românești Ardealul, Moldova și Muntenia. În vechime ea se numea Transilvania (ceea ce înseamnă tot fără de dincolo de Nistru); iar urmele de cărămizi și documentele vremurilor arată că stăpânirea romană s'a înținat și peste această țară până la Nipru.

Înspre răsărit Nistru n'a fost apoi în cursul veacurilor o graniță pentru Români. Încă din vremuri foarte vechi, de prin veacul al XII-lea și mai de mult, numeroși Români au trecut peste Nistru și s'au așezat în pământul aproape pustiu de acolo, până la Bug și chiar și peste Bug până la Nipru. Aici i-au găsit stăpânirile Polonezilor, Turcilor, Tătarilor și Rușilor, cari au venit mai târziu.

Peste Nistru încă din acele vremuri s'a încheșat deci o viață curat românească, cu sate și târguri românești.

Mai târziu apoi, pe vremea Ducii Vodă, domnul Moldovei, apele Nistrului n'au mai fost hotar despărțitor între frați. Acest principe a avut în stăpânire și Ucraina turcească și în vremea aceea numeroși Români au mai fost împământeniți peste Nistru. Dacă Vodă avea moșii înținate în ținutul Harcov din Ucraina și pe moștile lui au fost așezate multe sate românești.

Numai târziu sub țarii ruși, au început să se facă colonizări noi, să fie aduse adică și alte neamuri în Transilvania, ca Ruși, Ucrainenii, Germanii și Bulgarii. Românii transilvăneni și-au păzit însă în tot timpul limba și obiceiurile vechi românești rămase din bătrâni, în cât chiar și bolșevicii au trebuit să recunoască că Transilvania este o provincie românească și în anul 1924 au întemeiat aici o Republică Moldovenească.

Prin urmare Românii au fost cei dintâi cari s'au așezat în pământul Transilvăniei, căci Rușii și Ucrainenii au venit mult mai târziu. Au fost și vremuri când Transilvania a avut stăpânire comună cu Moldova.

Acum, după veacuri de robie streină, după

un sfert de veac de cruntă stăpânire bolșevică, a sunat ceasul dreptății și pentru Românii transilvăneni.

După atâta amar de vreme de înstrăinare, prin biruința armatelor germane și române, pe bogatele plaiuri ale Transilvăniei răsună iarăși în vole dulce și frumoasa limbă românească.

Să nu muncim Duminică!

Pilda Domnului ne sună și nouă. Precum Dumnezeu, după ce a făcut cerul și pământul în șase zile, a șaptea zi a odihnit, așa trebuie să facem și noi: să lucrăm din greu 6 zile, iar a șaptea zi să odihnim.

Duminică nu iese iertat a întreprinde lucrări așa numite servile, adică lucrări pe cari le fac de regulă servitorii, muncitorii și meseriașii, lucrări cari obosesc trupul.

Precum și-a părăsit și lăsat în mormânt Domnul nostru Isus Cristos în Duminică învierii legăturile giolgiului cu care fusese învăluit, și s'a ridicat din cele mai de jos ale pământului, așa să lăsăm și să părăsim și noi Duminică toate ocupațiunile noastre de peste săptămână și să ne ridicăm cu gândul la Dumnezeu, care s'a îngrijit de noi și ne-a dat toate cele din lume spre a-l recunoaște ca Dumnezeu și astfel a-l preamări și a-i ne închina lui.

Dar nu numai stăpânul, ci toți ai casei, trebuie să se odihnească în ziua Domnului, așa după cum ni-se poruncește în cartea a cincina a lui Moise: „Iară ziua a șaptea este Sămbăta Domnului tău, în care tu să nu lucrezi nimic, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici asinul tău, nici vitele tale, nici strălul din așezările tale, așa ca să ai odihnă ca și tine robul tău și roaba ta”, (5, 14).

Cu drept cuvânt întreabă sf. Ioan Gură de aur în omilia (tălmăcirea evanghelică) a nouă despre pocăință: „Săptămâna are 168 de ore și dintre acestea Dumnezeu nu și-a ales decât una singură, iară tu și pe aceea o întrebunțezi pentru afaceri pământești, pentru prostii vrednice de râs și pentru fleacuri înfumurate.”

Maria Lezczinska, regina Franței, se afla într-o Duminică tocmai la reședința sa de la Fontainebleau, când auzi că mai mulți muncitori lucrează Duminică la zidirea unei case a statului, deși regele li oprise dela aceasta. Trimise deci pe servitorul ei numai decât la întreprinzătorul lucrării și-i porunci, să se prezinte numai decît în fața reginei. Întrebat, cum de cutează a lucra în zi de Duminică, împotriva opreliștei regale, întreprinzătorul a răspuns că așa a încheiat contractul, că pe ziua cutare trebuie să fie casa zidită.

P. S. Dr. Iuliu Hossu
episcopul Cluj-Gherlei, administrator apostolic al diecezei de Oradea.

Foița „Unirii Poporului”

Flori de crin

În pădurea înverzită
Pasările toate cântă
Lăudând ne-încetat
Pe cerescul Împărat.

*

De-ar face omul în lume
Numai ce Domnul îi spune,
N'ar fi 'n lume-atâtea rele,
Chinuri și năcazuri grele.

*

Lumea asta cu păcate
De-ascuți de ea, dragă frate,
Te duce — știi, nu la bine
Ci mereu tot spre pierire.
N'asculta de ea, măi frate,
Când te 'ndeamnă la păcate
Și nici nu 'ndemna la rău
Pe nimeni, fratele meu.

*

Omu 'n lume cât trăiește
Bogații mereu dorește.
Ar voi mereu s'adune
Tot mai mult în astă lume
Dar oare când moartea vine

Duce el ceva cu sine?
Duce bani, haine, avere,
Ori numai păcate grele?...

Iacob Suci, plugar
Valea Largă — Turda

Bătaia lui Dumnezeu

E mult de atunci. Mulți ani s'au depănat pe calerul cărunt al vremii. Ani cu soare mult și bogată roadă, ca și întâmplări jalnice udate'n lacrimi de durere, toate, înghițite de prăpastia apuselor vremi.

Multe vieți s'au stins, săpând proaspete morminte, în cari se odihnesc copiii, cari odinioară voloși și zglobii se jucau fără grije pe ulițele prăvuite și cu soare mult, alături de părinți și moși.

S'au derăpănat cruci, cari arătau altădată morminte, ca azi pe acelaș loc să răsună tălângii purtate de vite cari pasc fără grije.

Uitării s'au dat lucruri însemnate și întâmplări, dar aceea a lui Vasile Păgânul stărui mult și mai mult încă va rămânea povestită din gară în gară.

„A fost odată...”, Așa încep poveștile. Dar asta mai bine de n'ar fi fost.

**

În jurul lui Moș Mătăuz se adunaseră nepoșii. Pe bolta vineșie, candelă tremurătoare de stele lucitoare se iveau sfoase. Pe masa

din casă, lampa cu petrol era aprinsă, povestea începea, încet și lin, iar nepoșii, numai ochi și urechi, înghesindu-se unul într'altul, ascultau.

...„Nici eu nu-l cunosc pe Vasile Păgânul, că era cu mult mai bătrân decât mine, dar am auzit vorbindu-se despre el multe, pe cari mi le-a spus și mie un frate mai bătrân.

E'a într-o vară atunci. Cu căldură mare și snopi grei. Vasile Păgânul mergea pe lângă carul cu boi. Era rău acest om. Rău, para boifului. Nime și nimic nu i-se putea pune în cale. Cu toți se certa și nici un prieten nu avea. Nime nu-l putea face pe voie, nici chiar ielea Ioană, nevastă-sa.

Cânta nod în papură și negăsind, undeva începea a sudui de câte în lună și'n stele, deși era mai mare frica să stai lângă el. Dela vreme însă, oamenii văzându-l tot așa, îl dădeau bună pace. Îi păcat, ziceau mulți, dar îl va ajunge pedeapsa lui Dumnezeu odată și odată.

Ba și animalele se fereau din calea lui. Cât ce intra el în casă, pisica o ținea pe cap afară și nici că se mai apropia până ce se pleca el. Cânela stătea chitic în fundul curții, iar boulenii, Doamne, câte bătăi mai mârșă casei, numai n'aveau gură să spună.

Plecuse în acea zi după un car de grâu. Căci Dumnezeu, pe care el îl suduia și supăra tot îl dăduse roadă, căci Dănsul trimite ploaie peste cei buni ca și peste cei răi.

dată gata și predată ministerului. Iar dacă nu, trebuie să plătească pentru fiecare zi de întârziere o anumită sumă de bani. El însă altfel n-o poate găta, decât dacă lucrează și Duminica. „Și câte Dumineci ai calculat că trebuie să mai lucrezi ca să poți termina lucrarea pe ziua hotărâtă? — „Șase“. Iată aici ai suma ce ai perde-o. În viitor însă nu vei mai încheia nici odată un astfel de contract, care să-ți răpească zilele de Duminică“.

Sf. Toma Morus a fost prim-ministrul Angliei pe vremea regelui Ricard al 8-lea (1491-1547). Acest prim-ministru mergea zilnic la biserică și asculta sf. liturghie. Mai mult, câte odată făcea el chiar și pe cantorul. Întrebat de către ceilalți miniștri cum de face chiar el pe cantorul, a răspuns: „Eu țin de mai mare cinste a fi servitor la altarul Domnului, decât servitor la curtea regală“ (căci cuvântul „ministru“ este cuvântul latinesc și înseamnă pe românește „servitor“). Mai târziu, neînvaindu-se ca să treacă la protestantism, a fost închis în temniță. În vremea robiei sale, se îmbrăca în fiecare duminică în haine de sărbătoare. Mai marele temniței îi zise: „Nici așa nu vă vede nimenea, la ce să vă mai îmbrăcați deci de sărbătoare Duminică“. Sf. Toma Morus îi răspunse: „Nu îmbrac hainele de sărbătoare pentru oameni, ci pentru că e ziua Domnului“. Acest prim-ministru a murit cu moarte de martir, iar astăzi este îmbrăcat în haina sfințeniei, deoarece biserica l-a declarat sfânt, înainte cu vre-o 4-5 ani.

Părintele Iuliu

Darul ostașilor. În frunța comună Roșia-Montană din Munții Apuseni s'a aranjat în seara de 7 Septembrie o serată, sub conducerea șefului de post Morariu și cu ajutorul doarei profesoare Tița Cosma, fiica preotului nostru de acolo Nicolae Cosma. S'a adunat cu prilejul acesta suma de lei 51 000, care sumă nu s'a atins nici în orașe mai mari. Toți acești bani s'au folosit pentru ajutorarea ostașilor răniți.

Isprăvuri bune la Cricău

Nu de mult ne-a sosit în sat păr. Ioan Clora, care foarte mult lucrează ca să vină oamenii la biserică. Dacă cineva nu vine în vreo Duminică, Părintele nostru îndată și merge la el și-l întreabă, pentru ce n'a fost Duminică trecută la biserică. Oamenii mai spun una, mai spun alta, dar minți nu pot, că-l prinde cu minciuna. De aceea biserica noastră e pururea plină, iar oamenii s'au învățat de nu mai lipsesc dela biserică, decât dacă sunt bolnavi ori duși din sat.

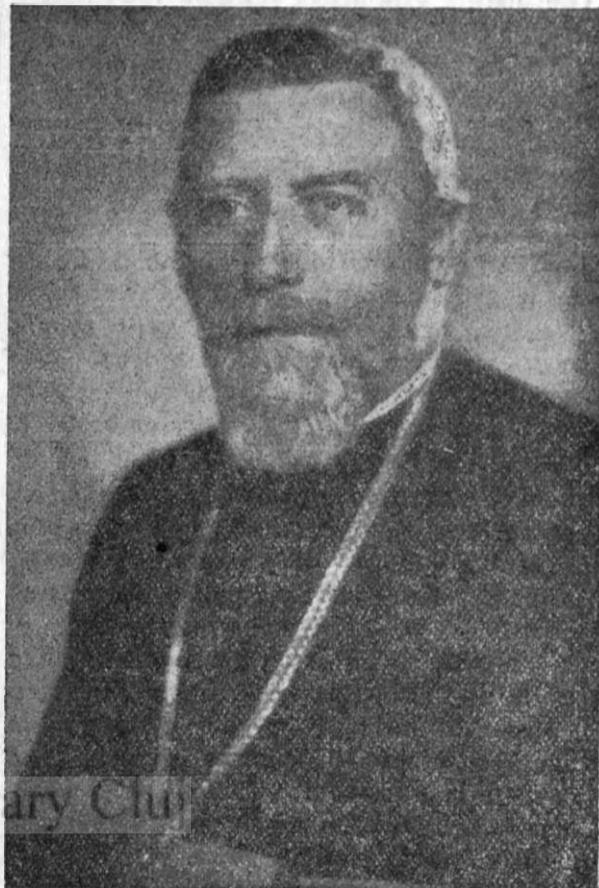
Mergând oamenii regulat la biserică, văd și ei, ce lipsește în sfântul lăcaș și dau bucurios tot ce lipsește. Astfel d-l Dr. Liviu Mitrofan, avocat în Abrud, un fiu al comunei noastre, a dăruit sfintei biserici un covor frumos în valoare de 2000 Lei, iar păr. Mircea Todericiu, un alt fiu al comunei noastre, cărți bisericești în valoare de 1200 Lei. Credincioasa Maria Todericiu a dăruit suma de Lei 1200 pentru aurirea unui sfânt potir, credincioasa Lucreția Mitrofan a cumpărat două vase de flori pe altar în valoare de Lei 200. D-l primar Iuliu Mitrofan a adunat din sat, prin o listă de subscripție, Lei 3070, cumpărând cu acești bani un drapel frumos de mătăasă pentru Reuniunea Mariană.

La 15 August, adică la Sântă-Măria-Mare, s'a sfințit steagul Reuniunii, iar cu acel prilej au depus votul mai multe femei și s'a ales un comitet al Reuniunii, al cărei prezidență este d-na preoteasă. Membrele Reuniunii curăț în fiecare săptămână biserica și se îngrijesc de podoba casei Dounului.

În ziua de 7 Septembrie credinciosul Stremțan Ioan a dat un parastas pentru Regele Ferdinand și soldații căzuți pe câmpul de luptă în războiul contra bolșevismului, la care au luat parte toate autoritățile din sat.

Vrednic de știut este că în biserica noastră se slujește în fiecare zi sfânta liturghie pentru cei plecați pe front, iar în postul Sfântei-Mării s'a făcut în fiecare seară Paraclis. Se mai face apoi în fiecare Miercuri și Vinere seara Calea Crucii și Binecuvântarea Euharistică, iar în prima Vinere din lună câte o oră adorație, în fața sfintei Cuminecături.

Laudă și mărire Domnului pentru toate!

Il. S. Dr. Victor Macaveiu
prepozit capitular și vicar general arhiepiscopesc.

Țiimpul era frumos. Nici pic de nor pe cerul ca lacrimă.

Cu greu lelea Ioană ridică snopii mari, dar ei, Vasile nu era mulțumit și o înjura mereu: „Mai lute, boală și scorpie, că de aia mânzi și tu“.

Ea însă tăcea și-și vedea de treabă.

De-odată, un vânt puternic începu și norii negri alergau nebuni dinspre soare-apune. În câteva clipe cerul era acoperit. Femeia aruncă furca și se dete lângă o clăie, ca să-și afle adăpost. Snopii erau aruncați cât colo, iar Vasile se lupta din răspuțeri să-l oprească, dar toată munca îi era în zadar. Atunci prinse un snop în mână, îl ridică în sus, și-l aruncă cât colo și scrâșnind din dinți, printre sudălmii și blesteme răcnii:

„Na-l și-l mănă. De socotești că mi-ai dat prea mult, ține-l și fă focul cu el“...

Nu termină Păgânul însă vorba, și cerul fu străfulgerat, iar un tunet groznic făcu să răsună și tremure de frică toate.

Vasile se trezi peste câțiva timp jos, iar lelea Ioană îl frecă cu apă rece pe tâmpile. Cât ce se desmeteci, își roti privirea în jur, se pipăi la cap, văzu că-i la loc, încercă să-și ridice mâinile, văzu că le poate, se spucă apoi de răs, și sculându-se, furios, o izbi cu'n picior pe lelea Ioană, care se strânse ghem.

Văzând boii odihnindu-se, strigă la ei, dar ei nu se mișcau. Erau morți. Puterea trăsnetului îl omorâse.

Plecă apoi, cu capul gol, înjurând și rălăcînd fără rost. Când sa întoarse seara acasă,

o găsi pe lelea Ioană plângând cu hohote, dar n'o băgă în seamă și eși din nou trântind cu putere portița. A luat drumul cârciumei.

Lelii Ioana îi era tot mai rău. Purtările Păgânului o îmbolnăviseră. Incepu a tuși și nu mică îi fu mirarea când, uitându-se pe batistă, văzu câțiva picuri de sânge. Era grea lovitură, dar ea nu se da bătută. Se apucase să-l facă ceva de mâncare bărbatului pe când va veni dela cârciumă. Termină mâncarea, dar n'o gustă ci se așeză pe pat. Tusa însă nu-i dădea pace Eși în uliță. Se uită în jur. Nu se zărea nimeni. O liniște apăsătoare, strețalită doar de tusa ei și de lătratul vreunui câne, se amesteca cu noaptea neagră și apăsătoare. Cu pași nesiguri, aproape împleticindu-se, mergea încet pe ulița pietruită. În fața cârciumei se opri. Se vedea lumină. Urcă treptele, puse mâna pe clanța ușii, dar se răzgândi. Se trase înapoi, muștrându-se pe sine, și-și căută mai departe de drum.

Cele din urmă case dormeau învăluite de tăcere și întunec. Apucă pe o potecă îngustă. Se opri însă sfârșită. O durere cumplită o făcu se se strângă cu mâna de inimă. Luna o privea de după un nor. Două umbre odihneau în apropiere. Tot mai cumplită era durerea. Frânturi de rugă, un oftat scurt și... și lelea Ioana, nevasta Păgânului Vasile, nu mai avea viață. Murise. Câteva lacrimi se scuturară din nori, iar luna se ascunse bocînd...

Când cocoșii cântau de miezul nopții, un om împleticindu-se pe picioare, lătrat și încolțit de câni, încerca să deschidă o portiță din-

tr'o uliță dosnică. Nu nimerea însă clanța dela ușe. Era Vasile. În sfârșit puse mâna pe ea, dar atât de tare se învățea, încât în loc se apese, ridica, așa că toată truda îi era în zadar. Striga vorbe neînțelese. Înjura, dar nu răspundea decât câni în răs, bajocoritor. Se trase atunci înapoi, își luă avânt, și se izbi în portiță cu putere, dar căzu pe spate. Încercă atunci să se urce pe pılan și aproape să izbutească, dar un câine îl trase cu putere de picior. Se rostogoli din nou. Mai furios, înjura încât trezise pe toți vecinii. Dar ei, după ce își detără seama că-l el, închideau obisnele și se dădeau odihnei. Obosit și învins, se lăsă jos, iar câinii săturându-se de atâta lătrat, îl lăsară în pace, iar el adormi.

Așa-l găsiră zorii zilei, când toți creștinii l-au adus vestea morții lellei Ioană.

S'a sculat atunci bulmăcit, a intrat în curte, se îndreptă furios spre șură, de unde ieși după câțiva timp cu o scară pe care o răzîmă, luă apoi securea din tăietor și tremurând a început a urca tot mai sus tot mai sus. De pe scară trecu pe acoperișul de paie și ajuns în vârf, răcnii amenințând cerul cu securea:

„Nu ți-a fost destul că mi-ai omorât boii? Mi-ai luat și nevasta? Unde ești, să-ți tai capul cu securea“...

Trecătorii îl priveau îngrozii și-și astupară ochii, să nu mai vadă pe Păgânul ticălos. Femeile, crucite, fugeau îngrozite, să nu-l vadă pe cel-ce a'a urcat pe șură, să-l tale capul lui Dumnezeu.

Să muncim din greu!

Ceeace poate să ridice pe om, sau pe un popor, la o stare mai bună și la o treaptă mai înaltă, este munca. Avem ca exemplu pe poporul german, care, datorită muncii sistematice depusă de fiecare în parte și de toți împreună, a ajuns să se impună și să fie admirat de toată lumea.

Cât de mult este prețuită munca de Dumnezeu, se vede din cuvintele Scripturii: „Cine nu lucrează, să nu mănânce”. și în alt loc „Vrednic este lucrătorul de plata sa.”

Prin muncă sistematică, se întărește trupul și se ascute mintea. Munca ne ferește de păcate. Omul harnic, este plăcut înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Munca cinstită nici odată nu rămâne nerăsplătită. Dacă nu ni-se răsplătește pe pământ, nu se uită în cer.

Căci așa ne învață sf. carte, că nici un pahar de apă, dat în numele lui Isus, nu rămâne nerăsplătit.

Lenea ne face greoi la mișcări și la minte. Omul leneș cade în tot felul de păcate. Lenea este leagănul tuturor păcatelor. Dar să nu uităm și aceea, că lenea se răzbană aspru asupra noastră. Ne face neplăcuți în fața lumii și ne acoate dela fericirea cerească. Omul leneș are trupul gata de a primi tot felul de boale. E veșnic nemulțumit și păscut de multe mizerii.

Ceasul de față ne chiamă pe toți la muncă. Avem în frunte un conducător harnic, care lucrează din greu și cu pricepere la temelja României reîntregite. Să-i urmăm pilda, ca să fim vrednici de un viitor mai bun!

Soldații noștri viteji și harnici își fac datoria pe front, jertfindu-și viața pentru cruce și neam. Să ne facem și noi datoria, acolo unde suntem chemați, muncind cu drag și cu încredere în Dumnezeu: Țăranul la coarnele plugului, învățătorul în școală, preotul în biserică și meseriașul la meserie.

Să folosim bine timpul. Să nu petrecem în lenevie. Vremea trecută nu se mai reîntoarce niciodată. Ce poți face astăzi nu lăsa pe mâine,

Trecură ani și ani, cari tot mai fără milă apăseau pe spinarea încovoiată a lui Vasile, poreclit Păgânul. De doi ani, ochii-i erau uscați și mai bine de trei, de când urechile nu mai deslușiau nici un sunet.

În curtea'n care lelea Ioană altădată împărțea cu grije grăunțe la orătânii, creștea iarbă și buruienii.

Vasile, urgisit de lume și bătut de Dumnezeu pentru toate ticăloșiile lui, zăcea nepuțințios de mulți ani, pe patul necruțător al durerii. Nu putea nici mânca. I-se părea că mâncarea, pe care femeile cu inimă i-o aduceau, era plină de tot felul de lighioane. Trupul lui e numai o rană. Carnea începuse să cadă și ranele îi dureau îngrozitor.

Când un vecin a chemat pe domnul Părinte, să-i dea merindea de vecl, el sudul atât de urât, încât omul se depărtă îngrozit.

Toate încercările de-al face să se cuminică fără zadarnice. Simțind însă că i-se apropie sfârșitul, într-o noapte târzie, ceru să vină, o femeie ca să-l descante, dar în locul acell, femei deschise ușa Părintele. Atunci n'a mai zise nimic. S'a spovedit a'a cuminecat, dar după ce Omul lui Dumnezeu îl părăsi, Vasile aruncă din gură pe Domnul din sfânta Cuminăcătura.

Un vuet groaznic se auzi atunci. Vânt turbat de miază noapte urla îngrozitor. Un cutremur puternic zgudu casa, și'n câteva clipe, casa nu mai era decât mușuroiu de pământ.

Strigăt de cucuvale, și un cârd nenumărat de câini năpădiră scoclorând printre dărâmturi. Nu peste mult, o bătăie cumplită se în-

penetra să nu te plângi de timpul trecut și de lucru nefăcut. Omul harnic își găsește totdeauna de lucru. Când și-a terminat lucrul la câmp, își aranjează lucrurile pe lângă casă. Le așează pe toate la locul lor. Unelele de lucru le pune la scuteală, nu le lasă unde le-a apucat vremea, în ploaie sau în soare, pentru că se strică. Iar când plouă, e lucru cu minte, să stea acasă cu copiii. Să citească o carte frumoasă cu învățăturii sufletești sau cu sfaturi gospodărești.

În zilele ploioase de toamnă sau iarna, când lucrul se împuținează, să nu uite acela care au copii, că au datoria sfântă de părinte și prin urmare sunt datorii de-a le da o creștere bună, de-al învăța rugăciunile și alte lucruri frumoase creștinești.

Dar nici de cum să nu meargă la crismă, unde își strică sănătatea, își cheltuie banii, își pierde cinstea și bunul nume. Își aduc ceartă și neînțelegere în familie și smintesc pe alții cu purtarea lor. La crismă omul rupe legătura cu Dumnezeu și face contract de prietenie cu diavolul. Omul care îndrăgește crisma, îndrăgește păcatul. Și de dragul lor, nu cercetează biserica și sf. Taine.

Preotul și învățătorul este chemat să muncească și în afară de biserică și școală. El trebuie să dea mâna și împreună să lucreze pentru ridicarea poporului dela sate. Să înființeze societăți mariane, biblioteci satești, cooperative și să țină conferințe.

„Să ne desbrăcăm de omul cel vechi de ieri și să ne îmbrăcăm în omul cel nou. (Efe-seni IV. 22 23.) în omul datoriei, al muncii cinstită și al dreptății. Numai dacă vom prețui munca, ne vom putea ridica acolo unde se cade să fim.

G. Moldovan

Este dușmanul Patriei și al României Mari celce nu iscălește, cât poate mai mult, la împrumutul reîntregirii.

cinsese între ei, până când trupul fu sfârticat în bucați, iar când liniștea se lăsă rece peste satul încrăcit, mărâind pela porți, câinii rupeau cu sete din holtul Păgânului.

„Fedeapsa lui Dumnezeu”, își șoptiau oamenii dimineața, când cu groază văzură dărâmturi, iar pela porți ciolane.

***

A tăcut Moș Mătăuz, dar nici nepoțell nu mai auzeau de mult. Povestea i-a așezat cu grije în pat, iar el, după ce-și umplu pipa, căzu pe gânduri. Se gândea cine știe la ce altă întâmplare, pe care să le-o spună mâine nepoțellor, dar nu ca asta, ci alta cu feți frumoși, așa cum le place lor.

Victor Doncea

AVIATORII

Drum la deal și drum la vale
Mușcă murgul din zăbale
Murguleț albit de spumă,
Către Bucovina du-mă,
Unde-și duce de cu zorii
România aviatorii,
Zările se limpezească
Pe dușmani să-i potopească.

Peste rariștea pădurii
Trec în sbor semeț vulturii,
Și din culmea înseninată
Prins-a tunul crunt să bată.

După 500 de ani, frupul unei sfinte a rămas nevătămat.

Zilele trecute principele de Piemont l-a rugat pe arhiepiscopul de Alba din Italia, să deschidă racla, în care este păstrat trupul Fericitei Margareta de Savoia.

Aceasta s'a născut în anul 1390 și a fost fata principelui Amadeu II din Savoia, familie din care se trage și familia domnitoare de astăzi a Italiei, soția contelui Teodor II de Montferrat, iar după moartea acestuia, întâmpiată la 1418, retrasă la mănăstire, respingând mâna principelui Filip Visconti de Milano,

P. S. Dr. Vasile Aftenie
episcop auxiliar al I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu.

Las' să bată și să tune,
O'au venit ziele bune
Și se duc mâncând pământul
Cei cari ne au săpat mormântul.
Zburătorii, pui de smei,
Du-mă Doamne sus cu ei
Oa m'așteaptă patru frați
Lângă Nistru îngropați.
Să plătesc îngrozitor
Primăvara vieții lor
Să plătesc cu foc și-oțele
Lacrimele maicei mele.

culese de: Traian Dragos

Minunate-s lucrurile Tale!

Privind cerul instelat,
Ce-i atât de minunat,
Mă gândesc așa mereu
Mare este Dumnezeu.

Stelele ce strălucesc
Despre El mărturisesc
Și'n a lor călătorie
Spun de-a Domnului tărie.

El făcut-a stelele
Luna și cu soarele
Și le-a dat legi, după care
Își urmează a lor cale,

...pentru aceasta a persecutat-o amar. Ca-
...său din Alba I-a transformat în mână-
...care s'a retras și ea, trăind, în post și
...până la moartea întâmplată în ziua
...23 Noemvrie 1464. Papa Clemente X a în-
...23 Noemvrie, să fie cinstită și în bi-
...Sărbătoarea ei se ține în biserica ro-
...catolică la 23 Decemvrie.

Deschiderea raclei s'a făcut, fiindcă sticla,
...care a fost acoperită, s'a spart și astfel carli
...moliile au început a intra la trupul sfintei.

La deschiderea raclei a fost de față I. P. S.
...episcop Luigi de Grassi, profesorul Zuchi
...este bibliotecarul principelui și profesorul
...universitar Vanzetti.

Câteva călugărițe dintr'o mănăstire din
...propiere au schimbat vestimintele și năframele
...Fericitei, fiindcă moliile le mâncaseră.

Cu prilejul acesta s'e putut constata că
...Fericitei este nevătămat, deși este în-
...numai cu o pânză de in foarte subțire și
...o năframă de mătăasă. Mai mult, pipându-i
...carnea, au aflat-o ca vie, nu ca a unei moarte.

Amândoi profesorii au fost nevoiți să
...constate la proces verbal că aceasta este mi-
...ne, neputându-se explica pe cale naturală
...năvănerea nevătămată a unui cadavru după a-
...peste 500 de ani, fără de a fi fost îmbalsamat.

Un omor la stână în munți. Pe
...Bătrâna din județul Hunedoara, clo-
...Ardelean Nicolale și-a omorât tovarăgul
...clobănie, pe Ion Teodorescu. Pricina acestui
...omor a fost o dușmănie mai veche. Anume
...Teodorescu Ion l-a văzut pe Ardelean
...Nicolale, când vindea din oile pe cari le păzia.
...Pentru aceasta Ardelean Nicolale s'a gândit
...să-l omoare pe Teodorescu Ion. L-a urmărit de
...o multă vreme și într'o seară când Teodo-
...rescu se înapoia dela o stână din muntele
...Ardelean l-a ieșit înainte. Fiind numai
...ei doi și fiind mult mai puternic, Ardelean l-a
...strâns de gât pe Teodorescu, până l-a omorât,
...apoi l-a îngropat între niște brazi. Fapta lui a
...fost descoperită însă repede și ucigașul a fost
...prins de jandarmi și trimis în judecată.

Făcut'a norii și ceața
Și pământul cu verdeață,
Apele cu pești în ele
Și în aer păsărele.

Rându-it-a toate'n lume
Cu a Sa înțelepciune,
Făcu ziua să muncim,
Noaptea ca să odinim.

Și vedem că toate'n lume
Câte le-a făcut sunt bune.
Nimic nu e de schimbat
Din tot ce El a lucrat.

Și privind aceste toate
Lucruri mari și minunate
Pe care le-a așezat
Al ceriului împărat,

Îți vine să zici așa,
Cum spune și Scriptura,
„Mari și minunate-s, Doamne,
Toate lucrurile Tale“.

Iacob Suciu
comuna Valea-Largă
jud. Turda

CUM STA LUMEA ȘI ȚARA

Moartea a doi generali pe câmpul de luptă

Generalul de brigadă Alexandru Ioan-
nițiu, șeful Marelui Cartier General, a că-
zut la datorie, pe câmpul de luptă, în răz-
boiul pe care țara noastră îl poartă im-
potriva bolșevismului.

Rămășițele pământești ale generalului
Ioanițiu au fost aduse în țară cu avionul.
Inmormântarea generalului erou, căzut în
luptele pentru întregirea hotarelor țării, s'a
făcut la cimitirul militar Ghencea, din Bu-
curești.

Tot în săptămâna aceasta a căzut pe
front și un mare general german, gene-
ralul von Schobert.

Acest general a fost comandantul tru-
pelor germane cari au luptat alături de
trupele române, sub comanda dlui mareșal
Ion Antonescu, pentru desrobirea Basa-
rabiei și Bucovinei.

Războiul din Răsărit

Pe frontul din Rusia se dau lupte
crâncene la Petersburg, Odesa și Moscova.

Toate încercările mareșalilor Vorosilov
și Timocenco, de a respinge pe Germani
și de a trece la atac, au dat greș.

La Miazănoapte, cu toată apărarea
înverșunată a bolșevicilor, Germanii înain-
tează și strâng tot mai mult încercuirea
orașului Petersburg.

Linia de apărare a acestui oraș, a
fost străpunsă de trupele germane. Orașul
Petersburg este în bătaia tunurilor și sub
focul bombardamentului avioanelor ger-
mane.

Numai într'o singură zi au sburat pe
deasupra orașului o mie două sute de avi-
oane germane.

În urmă înaintării trupelor germane,
între apărătorii Petersburgului au început
a se ivi neînțelegeri. Se spune că munci-
torii din fabrici ar fi cerut predarea ora-
șului în mâinile Germanilor.

Pe întreg frontul răsăritean Germanii au
mai câștigat în săptămâna aceasta mari bi-
ruințe. Armatele mareșalilor germani Rund-
stedt și von Boek au încercuit și nimicit
puternice armate rusești.

După lupta dela Gomel, o parte din
trupele germane au înaintat iute spre râul
Desna. Alte trupe germane au trecut Ni-
prul încercuind pe o întindere mare de
pământ mai multe armate rusești.

Ovenșiva încercată de mareșalul Vo-
rosilov și Timocenco, în podișul Waldai
n'a izbutit. Trecând Niprul, armatele ger-
mane au strâns și mai mult cercul împre-
jurul orașului Kiew, capitala Ucrainei. După
lupte mari, armatele rusești cari luptau în
acest ținut au fost înfrânte și trupele ger-
mane au pătruns în oraș.

După fuga comandanților, armatele
cari apărau Kievul au depus armele și au
încetat lupta.

Au mai fost ocupat în aceste lupte
încă un oraș mare bolșevic, anume orașul
Poltava.

În urma căderii Kievului, mareșalul
Budienny, care comanda armatele bolșe-
vice din acest ținut, a fost înlăturat.

La Miazăzi armatele românești și a-
viația germană și română continuă bom-
bardarea orașului Odesa.

Prin ocuparea Kievului, întreagă apă-
rarea bolșevică din Ucraina a fost nimi-
cită.

În această vreme, pe apă, în Marea
Baltică Germanii au ocupat rând pe rând
insulele mai însemnate din această mare.

După trei luni de luptă linia de apă-
rare a Rusiei începe să fie nimicită de
Germani și aliații lor. Kievul, este în mâ-
nile Germanilor, iar Petersburgul este în-
cercuit și despărțit de restul Rusiei.

Chemarea marelui duce Vladimir

Marele duce Vladimir, șeful membri-
lor familiei țariste rusești, a adresat o
chemare către toți Rușii naționaliști și
creștini.

În această proclamație marele duce
Vladimir cheamă la luptă împotriva bol-
șevismului pe toți naționaliștii ruși și
creștini.

Bulgarii și Rușii nu s'au putut înțelege

Amândouă aceste popoare sunt din
marea viță slavă și se socotesc înrudite,
prin limba pe care o vorbesc, totuși nu
s'au putut înțelege, nici în trecut și nici
acum.

Rusia a încercat în mai multe rânduri
să atragă pe Bulgari de partea ei, dar
n'a izbutit. În vremea din urmă guvernul
bolșevic a cerut Bulgariei porturile Varna
și Burgas, dându-i în schimb toate garan-
țiile și luând-o sub ocrotirea lui. Guvernul
bulgar n'a primit însă aceste garanții.

În zilele acestea bolșevicii au început
să aducă unele învinuiri Bulgariei. Ră-
spunsul guvernului bulgar a fost însă plin
de curaj și a pus cu botul pe labe pe
puternicii stăpâni ai bolșevicilor dela Mos-
cova.

Și nebunii sunt duși la luptă

Scriu gazetele, că bolșevicii, în des-
nădejdea lor, au hotărât să trimită în luptă
regimente de copii și bătrâni. Toți bărbaii
între 16 și 50 de ani au fost obligați să
învețe instrucția militară, pentru a putea
merge pe front. Se mai spune apoi că
conducătorii bolșevici au trimis în liniile
de bătaie și pe nebunii cari i-au scos din
casele de sănătate.

Cine provoacă ?

Președintele Roosevelt a dat poruncă
vapoarelor de război americane să înso-
țească vapoarele cari duc arme și ajutoare
Rusiei și Angliei. Aceste vapoare au ordin
să deschidă focul împotriva vapoarelor ita-
liene sau germane, pe cari le vor înălți
în drumul lor.

Conferința dela Moscova

Căpeteniile armatelor bolșevice au fost hotărît să țină o conferință la Moscova cu delegații Angliei și Americii. Această conferință care va fi prezidată de dl Molotov era să se țină mai demult, a fost însă tot amânată până acum.

Abdicarea șahului Iranului

Șahul, adică împăratul Iranului sau al Persiei, a abzis de tron în favorul fiului său.

Pricina acestei abdicări de tron este ocuparea Persiei de trupele rusești și engleze.

La început Rușii și Englezii au ocupat numai o parte din Iran. Mai târziu însă, și pentru a se simți în siguranță, au hotărît să ocupe țara întreagă. Trupele engleze și rusești au intrat în aceeași zi în capitala țării, în Teheran.

Revoluția în Iran

Se spune că în Iran (Persia) ar fi izbucnit revoluția.

În mai multe părți ale țării trupe de Kurzi înarmați cu grenade, mitraliere, tunuri și alte arme, au atacat trupele engleze.

Mai multe orașe se află în mâinile răsculaților. Deasemenia se spune că răsculații au prins pe un gazetar englez dl John Holborn și pe dl Richard Drubeldaj, curier diplomatic englez.

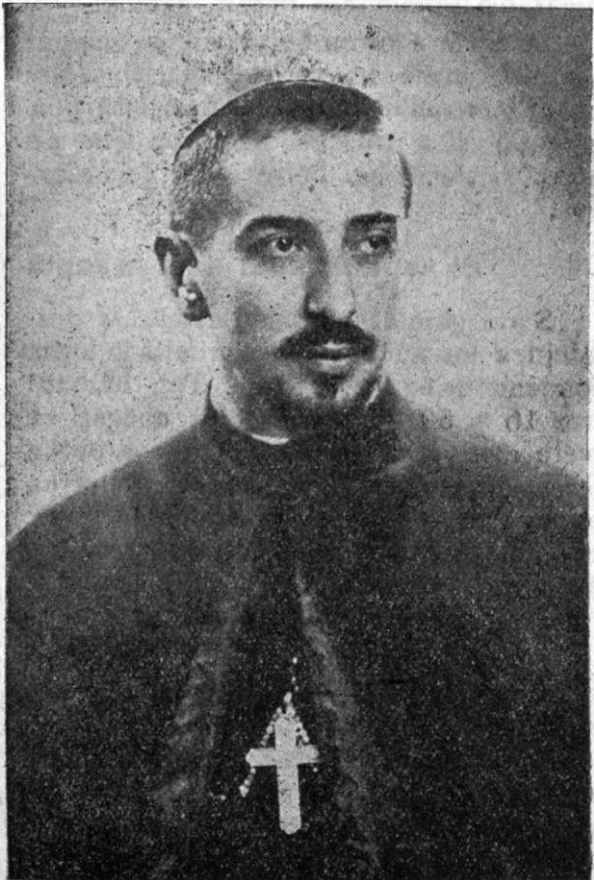
Nu se știe nimic despre soarta celor doi englezi.

Mari greve în America

Americanii s'au legat să trimită ajutoare Angliei și Rusiei. S'au votat acum noi sume de bani pentru plata acestor ajutoare. În America sunt însă nemulțumiri mari și la mai multe fabrici și ateliere de lucrat vapoare au izbucnit greve. Muncitorii au încetat lucrul și cer mărirea salariilor. Se spune că peste 30.000 de muncitori au făcut grevă.

Svonuri...

Au umblat în săptămânile acestea felurite svonuri cu privire la mersul războiului. Așa între altele s'a spus că Sfântul

P. S. Dr. Ioan Suciu
episcop auxiliar al P. S. Dr. Iuliu Hossu la Oradea.

Părinte dela Roma ar încerca să facă demersuri de pace pe lângă puterile cari se războiesc.

Deasemenia s'a mai spus că un ministru american ar fi adus Papei o scrisoare a dlui Roosevelt, prin care acesta a cerut Sfântului Părinte să declare că războiul pe care Anglia și Rusia îl duc împotriva Germaniei este un război drept și că Papa n'ar fi voit s'o declare aceasta.

STIRILE SĂPTĂMÂNII

Numărul acesta este cel din urmă număr pe care-l mai trimitem platnicilor răi. De aici înainte nu mai primim această gazetă decât celce plătește abonamentul înainte, cum se face în toată lumea. Noi ne-am încredut în cetitorii noștri, dar ne-am înșelat amar în foarte mulți dintre ei. Așa să-le ajute Dumnezeu, cum ne-au păgubit ei pe noi!

În Bucegi a nins. Toamna aceasta ne-a venit cu ploa și răceală multă. În vremea din urmă mai ales răceala a fost așa de mare că la munte a nins. Munții Bucegi au fost acoperiți de zăpadă până jos la poale.

A furat carul cu boi al tatălui său, ca să-și petreacă cu iubita. Tânărul Ilarie Uncheșelu din comuna Caraula, județul Dolj, a furat carul cu boi al tatălui său, pe care l-a vândut unui măcelar, ca să-și câștige bani cu cari să petreacă cu iubita lui. Poliția a descoperit fapta nelegiuitului fiu și a arestat și pe măcelarul care a cumpărat boii furați.

Un factor poștal care-și face datoria este acela din comuna Șchioti județul Turda. Văzând adevărat, cum nu mai este în comună un cetitor de al nostru, care n'a avut atâta bunăvoință să ceară sistarea gazetei, n'a scris o carte poștală, prin care ne aduce la cunoștință că cetitorul cutare e dus din comună și prin urmare nu mai are cui preda gazeta. A cheltuit 4 Lei numai ca să-și facă datoria mai bine.

Groznică furtună în Slovacia. În săptămâna trecută, ținutul Zelesno, din Slovacia a fost bătut de o furtună îngrozitoare, care a scos din rădăcini peste 2000 de arbori. Mai multe case au fost dărâmate.

Un foc urlaș în Italia. Un foc urlaș a izbucnit pe un deal din apropierea orașului Genova din Italia. Focul a început vinerea trecută pe la amiază. Au fost răniți câțiva oameni. Focul n'a putut fi stins și se întinde cu o înălțime mare. Au fost trimiși peste 1300 de pompieri ca să stingă acest foc urlaș. Nu se știu cauzele acestui foc urlaș. Se crede că el nu poate fi stins decât după câteva săptămâni.

Pedepse mari pentru aceia cari vând sau cumpără cereale cu prețuri mai mari decât cele maxime. Ministerul economiei naționale a hotărît să pedepsească foarte aspru pe toți agricultorii și comercianții, cari vând, pe cum și pe aceia cari cumpără cereale cu prețuri mai mari decât cele maxime.

Un vechi luptător finlandez de 70 ani. Porecla de „vechi luptător” se dă celor care au mai trecut printr'un război și îl fac așa pe al dollea sau al trellea. Finlandezii au răndurila lor un astfel de vechi luptător, care are însă numai 13 ani. Acest „vechi” luptător a mai fost pe front și în războiul din anul trecut al Finlandezilor cu Rușii. Pentru bravura lui, „bătrânul” soldat a fost înaintat la grad de caporal.

Șase parașutiști ruși omorâți în Bulgaria. În săptămâna trecută un avion rusesc a lăsat în apropiere de Dobrici, în Bulgaria, șase parașutiști. În cursul luptei, ce a avut loc între soldații bulgari și parașutiștii ruși, au fost răniți mai mulți soldați bulgari și trei ruși. Toți parașutiștii ruși au fost omorâți. Se spune că cei șase parașutiști au fost comandați de un ofițer bulgar, cari au fugit în Rusia.

S'au împlinit 69 de ani dela moartea lui Avram Iancu. Acum, când se atâtează pomeniri de oameni mari, se cuvine să știm că ziua de 13 Septembrie este ziua morții lui Avram Iancu, Craiul Munților, luptător pentru desrobire din anii 1848-1849. Văzând că împăratul dela Viena n'a dat Românilor libertățile făgăduite, Avram Iancu a înnebunit și a mai trăit așa, pribegind din sat în sat, până în anul 1872, când a murit în casa unui vrigar din Baia de Criș.

Pășunile comunale vor fi tot mai puțin bunițate numai la pășunat. Ministerul plugăriei a poruncit prefecturilor și ocașilor agricole din județe, ca pășunile comunale să fie folosite numai pentru pășunat și cultură de plante de nutreț (lucernă, trifoi, sfecle și altele). Primăriile cari nu vor asculta această poruncă vor fi pedepsite foarte aspru.

Porumb din Basarabia și Transnistria. Deoarece în țară se simte lipsa porumbului, guvernul a hotărît să aducă porumb din Basarabia și Transnistria. Cu primul transport vor fi aduse în țară cam 2000 de tone de porumb.

S'au înecat pe când voiau să treacă Mureșul cu barca. Femeile Crișan Mari Pădurean Claudia și Palca Ana, din comuna Căpud, jud. Alba, venind dela Teiuș, au vrut să treacă Mureșul cu barca. În barca, în care erau urcate ele, mai erau încă cinci persoane și, din pricina greutateii prea mari, barca s'a răsturnat. Cele trei femei s'au înecat, iar celelalte două persoane au izbutit să iasă la mal.

Comoara din perete. Lucrătorii Pătrășcuț S. Dumitru, Gheorghe Dumitru și Vasile Lupulescu din București, fiind angajați să repara pereții casei dlui general Samsonovici, au găsit într'un perete 421 bucăți lire sterline de aur, despre care nu știa nimica nici stăpânul casei. În loc să dea banii la Banca Națională și să-și primească răsplata ce li-se cuvenea, cei trei tovarăși s'au apucat de cheful. Plata făceau pe englezii și plăteau numai în lire sterline. Așa au dus-o până într'o zi, când poliția a pus mâna pe ei și i-a trimis în închisură decată.

A căzut cu căruța într'o răpă morând caii. Nicolae Stănoiu, fiind în serviciu la fabricantul de sifoane Ioan Visoiu din comuna Zărnești, a fost trimis de stăpânul său cu căruța cu sifoane, la Polana Mărului. La întoarcere, a căzut cu căruța într'o răpă, adâncă de 4 metri, omorând caii și stărâmand căruța. Sunt bănuieți, că servitorul ar fi aruncat căruța voia să căruța în răpă, pentru a se răzbuna pe stăpânul său.

Nenorocirea de lângă Pitești. Miercuri 18 Septembrie s'a întâmplat o mare nenorocire de cale ferată, în apropierea orașului Pitești. Trenul personal, care venia de la Timișoara, la intrarea în gara Pitești s'a rupt în două, de la al 7-lea vagon. În urma zguduirii puternice au fost omorâți doi călători.

310.000 de letoni și estonieni au fost deportați în Siberia. În țările ocupate de bolșevici au arestat multă lume și au trimis-o în Siberia. Din Letonia și Estonia au fost deportate peste trei sute de mii de fruntași în Siberia și în Asia.

† **Iacob C. Domșa** paroh, protopop al parohiei Iernut, decorat cu „Crucea României” gradul de cavaler și Meritul Cultural cl. I. După grele suferințe îndurate cu resemnare creștinească, împărtășit cu sfintele taine ale morții și-a dat sufletul său în mâinile lui Atotputernic în ziua de 21 Sept. 1941, la ora 9 și 40 minute, în vârstă de 63 ani, în ziua de 40-lea an de profeție și al 17-lea de văduvie. Prohodul oficial în biserică „Casa Domnului”, la ora 23 Sept. orele 14, iar rămășițele pământești au fost așezate spre veșnică odihnă în cimitirul gr. cat. din Blaj Dumnezeu să-l facă parte cu dreptii!

† **Elena Hossu.** Joi 18 Septembrie a murit în Domnul, la Blaj, D-șoara Elena Hossu, fiica fielertatului director al Liceului de băieți „sf. Vasile cel Mare”, canonic mitropolit, prelat papal și vicar general Iosif Hossu, după suferințe îndurate cu resemnare creștinească. La înmormântarea din 20 Septembrie au luat parte însuși I. P. S. Dr. Valeriu Traian Prentiu, iar prohodul l-a slujit II. Sa prepozitul capitular și vicarul general Dr. Victor Macaveiu însoțit de canonicul mitropolitan Păr. Iuliu Basoia, de protopopul Blajului Păr. Iuliu Basoia, de parohul Blajului Cuvioșia Sa Vasile Cristea, de Păr. Ion Popu-Câmpeanu directorul pensionar al Liceului de băieți și de un diacon. Păc-i somnul lin și memorie binecuvântată!

Badea Nicolae Înțeleptul, advocatul satului

Despre împrumut

Scrisa badea Nicolae pe altă foaie, tot așa cum îi era obiceiul, adică ca și cum ar fi stat în cineva de vorbă:

— Am întâlnit uneori oameni, cari își dau foarte ușor că ceace au luat cândva împrumut, e lucrul altuia, căpătând de el numai pentru a-l folosi un timp oarecare, apoi a-l întoarce stăpânului, după cum a fost tocmeala și învolala. Creditorii însă au o foarte bună îndrumare aminte, și ei nu uită ușor, că o parte din munca și câștigul lor l-au dat altuia spre folosință pentru un timp oarecare; și când se împlinște timpul, ei aduc și datorășului aminte de vorba cum a fost făcută tocmeala și învolala.

Râscolirea asta a trecutului în mintea datorășului, nu prea e plăcută, dar creditorul are dreptul la lucrul sau la banii lui, căci, precum stă o lege la Romanii cei vechi: — Lucrul dăruie după stăpânul său cel vechi.

De aici se nasc apoi cele mai multe prilejuri de pricină și certe între oameni. De aceea dăruie un înțelept oarecare. — Dacă vrei ca din prieten să-ți faci dușman, dă-i bani împrumut, și când vine ziua din învolală, cere-i înapoi fără amânare, și datorășul îndată și-se va face dușman, cu toate că el a scris contractul sau obligația. Căci e cunoscută zicala din lume: — Când îți cere cineva bani împru-

mut, zice că-i va făta lapa; iar când îi ceri tu înapoi, zice că i-a murit mînzul.

Dacă nu vrei să ajungi în certe și neînțelegeri cu prietenii cari te-au ajutat când ai fost necăjit, știi ce să faci? Iată îți spun eu:

— Când vrei să iei ceva împrumut, adu-ți aminte de două lucruri: întâi, că ceace ai împrumut, va trebui să întorci după învolală și la timp, drept și cinstit, căci cinstea e fca înțelepciunii și mama încrederii; și: cine își plătește datoria la timp, face capital.

A doua: Nu uita că datoria e o fanie, cu un cap la gâtul datorășului, iar cu altul în mîna creditorului; sau, ca să facem și pe placul datorășilor, să zicem că datorășul e un lepure ori o căprioară, pe când creditorul e un câne, care niciodată nu-i pierde urma, ci o miroase mereu. Mai adu-ți aminte apoi, că: atunci când l-ai împrumut, vinzi din libertatea ta, atîta cât e suma de mare.

Dacă e vorba să dai împrumut, atunci trebuie să îți mînte trei lucruri: întâi: Să-ți mîroși mai întâi bine lepurele ori căprioara, să-i înfășuri bine funia la gât, și să îți bine cu mîna de capul celalalt; adică să știi bine cui dai împrumut și să-ți iai toate asigurările cuvincioase. A doua: Să-ți aduci aminte că cu poamele culese înainte de vreme îți strici și stomacul, și strici și pomul; și că banul care rodește mai mult de lege, e în primejdie de a se pierde. A treia: Să nu uii, că unul flecare e stăpân numai pe punga sa, și că e o nebanie a face capital în punga altuia.

Ține-te de acestea, Române, și în veci nu vei ajunge la lege, nici cu datorăși, nici cu creditorii.

Se înțelege că eu vorbesc aici numai despre afaceri, și nu de împrumuturile acelea cari se fac din prietenie ori chiar din milă creștinească. Creștinul, care urmează învățăturile Evangheliei, se ține de ce e scris acolo:

— Dacă dai împrumut, așteptând să vi se întoarcă — și încă cu dobîndă, — ce faceți mai mult decât pîgânii?...

Ține mînte însă, că milostenia trebuie făcută numai din lucrurile cari sunt ale tale, căci cine face milostenie din lucrul altuia, fură ca și cel din urmă pungăș.

Omul să țină bine în mînte aceste două cuvinte, cari sunt mici, dar au gură răsunătoare ca trompetele, și strigă, de le auzi dela un capăt al lumii la celalalt: „al meu” și „al tău”. „Al tău”, e un zid puternic, care încunjură casa, grădina, câmpul, familia, avutul; ca să nu se poată strecura de acolo nimica în ceace este „al meu”.

N. Lupu

AVIZI

Inceperea cursurilor la școlile secundare din Blaj

La liceul teoretic de băieți, școala normală de băieți și liceul comercial de băieți cursurile încep în ziua de 1 Octombrie 1941.

Liceul teoretic de fete, liceul comercial de fete și școala normală de fete vor începe cursurile cu câteva zile mai târziu. Data exactă se va anunța ulterior.

Internatul „Vancean” de băieți și internatul școlii normale de băieți vor funcționa ca și în trecut.

Internatul liceului comercial de băieți se va concentra în internatul școlii normale de băieți.

(109) 1-1

Pojarul (Rugeolă, cori)

Pojarul este una dintre bolile cele mai lipicioase. Este destul, ca un copil bolnav de pojar să treacă ori să strănute odată într-o școală ori într-o grădiniță de copii, și molima se va întinde între copii, ca mirosul de tămâie dela cădelnița preotului, care trece printre rândurile credincioșilor din biserică.

Pojarul este foarte contagios sau lipicios, norocul însă e, că microbul său este cât se poate de plăpând.

Pe câtă vreme — de exemplu — microbul scarlatinii poate fi dus la distanță de unul care s'a atins de un bolnav cu scarlatină, ori poate fi trimis cu pielea care se cojește de pe cel cu scarlatină într-o scrisoare sau pe haine, — germenul sau microbul — pojarului, nu poate fi dus dintr'un loc într'altul, decât de cel bolnav, în trupul său.

Pojarul este o boală a copiilor. Rar când se întâmplă ca un om mare să facă pojar, și anume, fie pentru că el a avut boala în copilărie și astfel a devenit imun, adică sigur împotriva acestei boale, fie că sângele de bătrân omoară acel bacil.

Copiii în vîrstă de 2—6 ani se umplu de pojar cu mult mai ușor, decum marele nostru scriitor Ioan Creangă care s'a umplut de rîie dela capra gazdei sale. Pojarul îl fac și copiii de sîn — sub 2 ani — dacă părinții copilului respectiv nu au avut pojar, ori că nu a moștenit acel copil imunitatea dela părinți, care imunitate ca și la alte boale de altfel, cu timpul dispăre din sângele copiilor mici.

Mersul bolii

Privind pe un copil cu pojar, dela distanță îl bănuiești, a avea această boală după fața sa care este cam buhăită, ochii roșii și înlăcrimați, gingiile roșii, are călduri, tușește din când în când scurt, de pare că ar fi o tușă de pisică și strănută; în gură îi ies niște pete albe în dreptul măselelor, iară pielea este parcă ar fi stropită cu pete roșii, ca un perete galben stropit cu var înroșit.

Boala apare la 14 zi'e, de când copilul sîndtos a venit în atingere cu cel bolnav.

Pojarul este foarte contagios. Norocul nostru că pe cât este de molipsitor, pe atît este de ușor ca boală.

Pe câtă vreme în alte boli molipsitoare procentul celor cari mor este de câteva zeci la sută, la pojar procentul este de câteva zeci la mie.

Pojarul, și atunci când dă moarte celui care s'a îmbolnăvit, l-o dă nu direct, ci într'un mod indirect, prin urmările pe care le poate avea.

(Va urma).

Animale cari nu peste mult vor dispăre

Se spune că astăzi pe toată suprafața pământului nu mai sunt decât vreo 90 de rinocer și 150 de gnu cu coada albă, iar gorile mai sunt vreo 2000. Toate aceste animale nu peste mult vor dispărea cu totul. În schimb mai sunt încă destui elefanți — cam 100.000 — și peste 150.000 de tigri.

Staturi pentru gospodari

Recolta de pe pământ

Un pământ cât de mic, dacă e bine îngrijit, dă recoltă de două și de trei ori mai mare decât aceeași usprăvă de pământ neîngrijit.

Dacă se cere socoteala fiecărei palme de pământ, ce a produs, rămân ulmit ce poate să dea acest pământ, dacă e bine îngrijit.

Cine are pământ puțin, dar îngrijit, are pământ destul.

Îngrijirile de toamna ale pomilor roditori

Toamna, după ce s'au cules fructele, e bine să se adune frunzele și fructele stricate și să se ardă. În frunze și fructe stricate se pot găsi semințe de ciuperce rele, cari la primăvară vor ataca pomii.

Tot toamna se curăță tulpinele și ramurile de scoarța veche și moartă. Curățitul se poate face ușor cu un cuțit de lemn și pe timpul umed. Sub scoarța veche se adăpostesc tot felul de dușmani ai pomilor.

Tulpinele și ramurile curățate, trebuiesc stropite cu lapte de var. Varul omoară larvele și ouăle de insecte stricătioase și distrege și mușchii și ciupercele. Afară de aceea oprește și desmugurirea și înflorirea timpurie împiedecând astfel pagubele pricinuite de brumele de primăvară.

Curățirea hambarelor

Molii și gărgărițele sunt cele mai primejdioase insecte pentru cereale. De aceea înainte de a le așeza în hambare trebuie să se iee măsuri de curățire:

Se curăță hambarul de toate rămășițele de cereale și de praf, depuse printre crepături sau pe pereți. Toate aceste rămășițe se îmoaie în apă fiartă sau se ard.

2. După ce s'a făcut această curățenie, se spală hambarele, mai ales crăpăturile cu o apă pregătită cu *Glodyl* sau cu *Anox*, materii ce se cumpără din prăvălie.

Numai după ce se termină cu această curățenie și spălare se așează cerealele în hambare.

Ulei din semință de dovleac

Până acum pentru mâncare se întrebuința mai mult ulei de masline, adus din străinătate. Azi acest ulei numai cu multă greutate se poate aduce de peste hotare. De aceea e mai bine să se folosească ulei stors din semințe de floarea soarelui sau din semințe de dovleac.

Uleiul stors din semințe de dovleac este foarte bun și poate înlocui uleiul de masline.

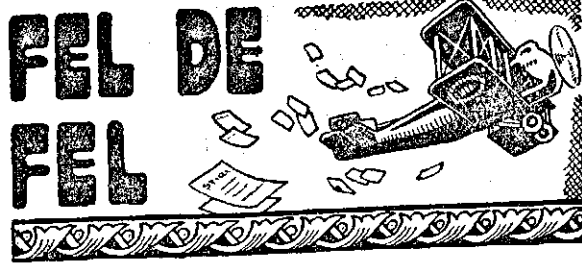
Plugarii să strângă toate semințele de dovleac. Să le curețe de orice resturi de miez, spălându-le cu apă și apoi să le întindă într'oastrat subțire la soare pentru a se usca.

Să grijească ca semințele strânse să nu mucegăiască, căci uleiul stors are miros de mucegai și gust neplăcut la mâncare.

Semințele de dovleac se plătesc destul de bine așa că aduc plugarilor și un câștig foarte însemnat.

Cel mai vechiu spital din Europa

Cel mai vechiu spital din Europa s'a construit în Irlanda în anul 300 după Christos, de către principesa Macha. În acest spital putea intra ori ce bolnav fără deosebire că e bărbat sau femeie, bogat sau sărac. Până atunci astfel de case erau necunoscute.

Când trebuie tăiați copacii ca să fie lemnul trainic

Pentru ca lemnul să fie trainic și să nu-l strice carii, trebuie să se taie în sfertul cel dintâi sau al patrulea al lunii și mai bine iarna decât vara.

Lemnul de brad tăiat, e bine să fie muiat zece până la cinsprezece zile în apă de var nestins. După încercările făcute, peste patruzeci de ani, lemnul s'a găsit întocmai precum fusese când s'a întrebuințat mai întâi.

Cât timp poate sta un om fără să doarmă

Un profesor dela Școala înaltă de medicină din Stockholm, voind să cunoască cât poate sta un om fără să doarmă, a făcut mai multe încercări cu 20 școlari ai săi, fete și băieți, toți sănătoși și bine dezvoltati. Cel dintâi dintre acești școlari, anume Karl Svanson, a reușit să rămână treaz mai bine de 5 zile și anume 121 ore și 4 secunde, după care s'a înmuiat ca o lumânare de ceară și a dormit un timp de 26 de ceasuri într'una. A doua a fost o fată, Inga Lindström, care a adormit cu 3 ore mai înainte ca Svanson.

Hârtie care nu arde

În mai multe țări se lucrează la fabricarea hârtiei care nu ia foc. Cel mai norocos a fost neamțul Fritz Frank, care a izbutit să nască această hârtie, care într'adevăr nu se aprinde nici chiar la o căldură de peste 700 grade.

Zei din lumea animalelor

Astăzi orice european zâmbește când aude vorbindu-se de »animale sfinte«. Însă și astăzi se roagă la animale numeroase popoare primitive. Se știe că în India există elefanți, șerpi și vite sfinte, în timpul ce în alte colțuri ale pământului sunt sfinte albinele, săinii și chiar balenele. Dar balenele acestor adorate nu sunt cruțate din această cauză, ci locuitorii regiunilor polare, care le venerază, le și mănă, pentru a fi pătrunși de înțelepciunea zeului. Deasemenea crocodilul este venerat în Africa de Vest și se spune că cel din bazinul dela Ibadan ar fi în vârstă de 250 ani. Cu toate că autoritățile au oprit să se jertfească oameni crocodilului, totuși se mai întâmplă ca unii copii noi născuți să fie dăruiți zeului. Pisica a fost totdeauna un animal sfânt în Egipt, fiind îmbălsămat după moarte ca faraonii. În Japonia există cerbi sfinți, în parcul din Nara, despre care se spune că origina lor este tot atât de veche ca dinastia împăratului țării. Dar în Japonia chiar vulpea este adorată, din cauza vicleniei ei, și i-s'au ridicat chiar temple și altare. La Calcutta sunt sfinte vitele albe, iar dorința cea mai mare a unui hindus înainte de moarte este, să jindă coada unei vaci sfinte. Cel mai popular zeu din India este însă Ganesha, zeul înțelepciunii, un elefant. În unele regiuni a trecut în locul animalelor vii numai simbolul acestora. Cel mai adorat animal pe glob însă rămâne șarpele, pentru care au loc adevărate festivități.

Tipografia Seminarului Blaj

În toată vremea

Cărțile cele mai potrivite pentru cetitorii din popor sunt »Cărțile bunului creștin«. Sunt scrise pe înțelesul tuturor și cuprind multă învățătură mântuitoare pentru suflet. Aceia care vreau să aibă o carte plăcută de citit, să ceară dela Blaj »Cărțile Bunului Creștin« scrise de p. Iuliu Maior:

No. 1. Păcatul, cel mai mare rău din lume, ediție II.	Preț
2. Pe calea desăvârșirii, ediția II.	Lei 2
3. Bolșevicii și biserica, (s'a epuizat)	» 2
4. Darul lui Dumnezeu	» 2
5. Adevărata fericire	» 2
6. Taina spovedaniei	» 2
7. Tâlcuirea apostolilor din toate duminicile de peste an, în trei volume	» 12
8. Legea strămoșească	» 2
9. Tâlcuirea evangheliilor din toate sărbătorile de peste an	» 12
10. Tâlcuirea apostolilor din toate sărbătorilor de peste an	» 12
11. Taina tainelor, sfânta cuminecătură	» 2
12. Sfânta liturghie, jertfa Legii Noi	» 2
13. Durerea, sora noastră nedesăvârșită	» 2
14. Tâlcuirea evangheliilor din toate duminicile de peste an	» 12
15. Cântecul mirilor	» 2
16. Cântecul soților de căsătorie	» 2
17. Cele șapte cuvinte de pe cruce ale lui Isus	» 2
18. Cum să ne creștem copiii	» 2
19. 54 Predici scurte pentru popor, întocmite după texte din apostolii duminicilor	» 4
20. 57 Predici scurte pentru popor, întocmite după texte din evangheliile duminicilor de peste an	» 4

În editura »Sfânta Unire« Blaj a apărut:

Din viața vechilor creștini

Toate aceste broșuri sunt scrise de p. Iuliu Maior, directorul acestei gazete, și se pot cere dela »Librăria Seminarului« Blaj ori dela oricare altă librărie din țară.

Ele sunt scrise pe înțelesul tuturor și sunt foarte potrivite și pentru premii și cadouri.

Corpul Portăreilor Trib. Tr. Mică

Nr. 57—1941

Publicație de licitație

Subsemnatul Șef Portărei prin aceasta publică în baza deciziei Nr. G. 875—1941 a judecătoriei din Dumbrăveni în favorul reclamantului Dr. Emil Laureț în Dumbrăveni pentru încasarea creanței de—lei acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Octombrie anul 1941, orele 3 p. m. la fața locului în comuna Hoghilig, la dom. urm. unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 2 junci, 1 car, 1 lampă, 1 castrol și alte în valoare de 9.800 lei

În caz de nevoie și sub prețul de estimare

Dumbrăveni, la 15 Sept. 1941.

108 (1—1)

Șef portărei, Indecșilău

Poșta gazetelor

V. S. Hamba. Știri și întâmplări trimise de oameni pe cari nu-i cunoaștem și nu se încălesc, nu pot fi publicate. Astfel de scrisori ajung în coșul Redacției.

Citiți și răspândiți
»UNIREA POPORULUI«